Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2014 թ.
սեպտեմբերի 25-ի նիստի N 40
արձանագրային որոշման

Ցանկ
ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

N/N	Միջոցառման անվանումը	Պատասխանատու կատարողը	Ակնկալվող արդյունքը	Կատարման ժամկետը	Ֆինանսավորման չափը և աղբյուրը
	Հաշմանդամության սոցիալական մոդելի ներդրման ապահովում				
1.1	Ոլորտը կանոնակարգող ազգային օրենսդրությունը ՄԱԿ-ի «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի դրույթներին համապատասխանության ապահովում:	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Հաշմանդամության սոցիալական մոդելի ներդրմանն ուղղված իրավական ակտերի առկայություն:	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում
1.2	Հաշմանդամության սոցիալական մոդելի ներդրման շրջանակներում Ֆունկցիաների միջազգային դասակարգման (ՖՄԴ) սկզբունքների վրա հիմնված հաշման-դամության սահմանմանման շափորոշիչների փորձնական կիրառում և լրամշակում: Համապատասխան	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	ՖՄԴ սկզբունքների վրա հիմնված հաշման-դամության սահմանմանման շափորոշիչների փորձնական կիրառման	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում

	վերապատրաստումների նախապատրաստում և կազմակերպում:		արդյունքների վերլուծություն: Լրամշակված չափորոշիչներ: Համապատասխան վերապատրաստումներ ի համար փաթեթների /մոդուլների/ առկայություն:		
1.3	Հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց համար այլընտրանքային ծառայությունների ստեղծման, առկա կարողություններն ու ներուժի հզորացման, հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց խնամքի և սոցիալական ծառայությունների տրամադրմանն առնչվող իրավական հիմքերի մշակում:	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց համար այլընտրանքային ծառայությունների մոդելների, համապատասխան չափորոշիչների առկայություն:	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում
1.4	Վերականգնողական ծառայությունների հասցեականությունը բարձրացնելու և արդյունավետությունը ապահովելու նպատակով օրենսդրական դաշտի կատարելագործում:	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Լրամշակված իրավական ակտերի առկայություն:	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում
2.	**Հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար հավասար և մատչելի պայմանների ապահովում**				
2.1	Հասարակական, արտադրական և բազմաբնակարան բնակելի շենքերի ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքների կազմման, նախագծերի մշակման, փորձաքննության և դրանց	ՀՀ քաղաքաշինության նախարարություն	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց և բնակչության սակավաշարժուն խմբերի համար	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում

	համաձայնեցման փուլերում հաշմանդամություն ունեցող անձանց և բնակչության սակավաշարժուն խմբերի համար սահմանված քաղաքաշինական նորմերի պահանջների նկատմամբ վերահսկողություն		սահմանված քաղաքաշինական նորմերի պահանջների կատարում		
2.2	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց սպասարկման համար նախատեսված սարքավորանքների /թեքահարթակներ կամ հատուկ վերելակային հարմարանքներ/պատրաստում, ձեռքբերում և մայրաքաղաք ներկրված քաղաքային ավտոբուսների վրա դրանց տեղադրման աշխատանքների իրականացում	Երևանի քաղաքապետարան Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ /համաձայնությամբ/	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար հասարակական տրանսպորտից օգտվելու հնարավորության ապահովում	Տարվա ընթացքում	Երևան համայնքի բյուջե Տեղական ինքնակառավարման մարմինների բյուջե
2.3	Քաղաքային նշանակության քաղաքաշինական օբյեկտներում, կառուցվող շենքերում, փողոցներում,մայթերում թեքահարթակների կառուցում	Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Բնակչության սակավաշարժ խմբերի համար հավասար և մատչելի պայմանների ապահովում	Տարվա ընթացքում	Երևան համայնքի բյուջե
2.4	Մայրաքաղաքի ներքաղաքային երթուղիներում կանոնավոր ուղևորափոխադրումներ իրականացնող ավտոբուսների ուղեսրահներում գովազդային մոնիտորների տեղադրում՝ կանգառների անվանումների բարձրաձայն հայտարարման և դրանց գրառման ապահովման համար	Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Տեսողության խնդիր-ներ ունեցող անձանց համար քաղաքային հասարակական տրանս-պորտից օգտվելու մատչելիության և հարմարավետության ապահովում	Տարվա ընթացքում	Երևան համայնքի բյուջե

2.5	Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքներ նախապատրաստելիս իբրև պարտադիր պահանջ կառուցապատողներին հանձնարարել հաշվի առնել հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար մատչելի միջավայրի ստեղծման անհրաժեշտությունը	Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Բնակչության սակավաշարժուն խմբերի համար հավասար և մատչելի պայմանների ապահովում	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում
3.	**Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կրթության և մասնագիտական ուսուցման ծրագրեր**				
3.1	Երեխաների ֆիզիկական, մտավոր և/կամ/ հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունների բացահայտում և գնահատում	ՀՀ ԿԳՆ	Շուրջ 3000 երեխայի ֆիզիկական, մտավոր և (կամ) հոգեկան զարգացման առանձնահատկություն ների բացահայտում և գնահատում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /206,072.5 հազ.դրամ/
3.2	Հանրապետության 138 հանրակրթական դպրոցում ներառական կրթության կազմակերպում, որից 14-ը՝ Տավուշի մարզում որպես փորձնական ծրագիր	ՀՀ ԿԳՆ, ՀՀ մարզպետարաններ, Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Շուրջ 3997 երեխայի համար ներառական կրթության ապահովում, որից՝ 331-ը Տավուշի մարզում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե՝ /2,509,690.4 հազ. դրամ/ ներառական կրթության ծրագրի շրջանակներում, որից՝ 212,842.1 հազ. դրամ՝ Տավուշի մարզում
3.3	Հատուկ կրթության կազմակերպում 23 հատուկ հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում	ՀՀ ԿԳՆ, ՀՀ մարզպետարաններ, Երևանի քաղաքապե-տարան /համաձայնությամբ/	Հատուկ կրթության կարիք ունեցող շուրջ 2321 երեխայի կրթության կազմակերպում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /3,409,046.5 հազ.դրամ/

3.4	Բարձրագույն և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների ընդունելության ժամանակ վճարովի համակարգի համար առնվազն անցումային միավորներ ստանալու դեպքում 1-ին և 2-րդ խմբերի հաշմանդամություն ունեցող անձանց, ինչպես նաև հաշմանդամ երեխաների համար անվճար հիմունքներով կրթության ապահովում	ՀՀ ԿԳՆ	1-ին և 2-րդ խմբի և "հաշմանդամ երեխա" կարգավիճակ ունեցող հաշմանդամություն ունեցող անձանց պետական պատվերի շրջանակներում կրթության կազմակերպում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /շուրջ 192,744.2 հազ.դրամ/
3.5	Հատուկ կրթության ոլորտում դասագրքերի, ձեռնարկների, ուսումնական այլ նյութերի մշակում և հրատարակում	ՀՀ ԿԳՆ	Հատուկ կրթության կարիք ունեցող հաշմանդամերին ուսումնական ձեռնարկներով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /16000.0 հազ.դրամ/
3.6	Հաշմանդամություն ունեցող երիտասարդների ընդգրկում Գեղեցիկ արվեստների ակադեմիայի կրթական ուսուցման ծրագրերում /գրաֆիկական դիզայն, արդուզարդի դիզայն, հագուստների մոդելավորում/	Երևանի քաղաքապե-տարան /համաձայնությամբ/	Հաշմանդամություն ունեցող երիտասարդների մասնագիտական գիտելիքների ձեռքբերում, աշխատանքային կարողությունների զարգացում	Տարվա ընթացքում	Երևան համայնքի բյուջե
4.	**Հաշմանդամություն ունեցող անձանց զբաղվածության խթանմանն ուղղված ծրագրեր**				
4.1	Գործազուրկների, աշխատանքից ազատման ռիսկ ունեցող՝ աշխատանք փնտրող անձանց մասնագիտական ուսուցման կազմակերպում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ծրագրի շրջանակ-ներում կընդգրկվի հաշմանդամություն ունեցող 260 անձ	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /44 200.0 հազ.դրամ/

4.2	Աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց աշխատանքի տեղավորման դեպքում գործատուին աշխատավարձի մասնակի և հաշմանդամություն ունեցող անձին ուղեկցողի համար աշխատավարձի փոխհատուցման տրամադրում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ծրագրի շրջանակներում կընդգրկվի հաշմանդամություն ունեցող 226 անձ և 112 ուղեկցող	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /159 480.0 հազ. դրամ/
4.3	Գործազուրկին այլ վայրում աշխատանքի տեղավորման աջակցության տրամադրում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ծրագրի շրջանակներում կընդգրկվի հաշմանդամություն ունեցող 6 անձ	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /9 342.0 հազ. դրամ/
4.4	Ձեռք բերած մասնագիտությամբ մասնագիտական աշխատանքային փորձ ձեռք բերելու համար գործազուրկներին աջակցության տրամադրում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ծրագրի շրջանակներում կընդգրկվի հաշմանդամություն ունեցող 78 անձ	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /24 454.1 հազ. դրամ/
4.5	Աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց փոքր ձեռնարկատիրական գործունեության աջակցության տրամադրում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ծրագրի շրջանակներում կընդգրկվի հաշմանդամություն ունեցող 23 անձ	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /22 778.8 հազ. դրամ/
4.6	Աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց աշխատանքի տեղավորման դեպքում գործատուին միանվագ փոխհատուցման տրամադրում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ծրագրի շրջանակներում կընդգրկվի 333 հաշմանդամություն ունեցող անձ	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /103 500.0 հազ. դրամ/
4.7	Աշխատանքի տեղավորման ոչ պետական կազմակերպության կողմից մատուցվող ծառայություններից օգտվելու համար աջակ-ցության տրամադրում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ծրագրի շրջանակներում կընդգրկվի հաշմանդամություն ունեցող 10 անձ		ՀՀ պետական բյուջե /1 000.0 հազ. դրամ/

4.8	Աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց հարմար աշխատանքի տեղավորման նպատակով գործատուներին այցելության ծախսերի փոխհատուցում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ծրագրի շրջանակներում կընդգրկվի հաշմանդամություն ունեցող 50 անձ		ՀՀ պետական բյուջե /2 700.0 հազ.դրամ/
4.9	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց աշխատաշուկայում մասնակցության խթանմանն ուղղված նոր ծրագրերի մշակում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, հ/կ-ներ	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց աշխատաշուկայում մասնակցության խթանմանն ուղղված նոր ծրագրերի փաթեթի առկայություն	Տարվա ընթացքում	Դոնոր կազմակերպություններ
4.10	ՀՀ կույրերի և խուլերի միավորումների առկա ռեսուրսների, կարիքների, զարգացման հեռանկարների ուսումնասիրություն, առաջարկությունների մշակում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, հ/կ-ներ	ՀՀ կույրերի և խուլերի միավորումների կարողությունների հզորացման համար առաջարկությունների փաթեթի առկայություն	Տարվա ընթացքում	Դոնոր կազմակերպություններ
4.11	«Հաշմանդամների մասնագիտական կողմնորոշման և աշխատանքային վերականգնողական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից աշխատանք փնտրող հաշմանդամություն ունեցող անձանց աշխատանքային ունակությունների վերականգնման, մասնագիտական կողմնորոշման և խորհրդատվական ծառայությունների իրականացում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	540 հաշմանդամություն ունեցող անձի ուսուցո-ղական, խորհրդատվական և աշխատանքի վերականգնման ծառայությունների տրամադրում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե 19 936.4 հազ. դրամ
5.	**Հաշմանդամություն ունեցող անձանց սոցիալական սպասարկման ծրագրեր**				
5.1	Տուն ինտերնատներում տարեցների և հաշմանդամություն ունեցող անձանց խնամքի և սոցիալական սպասարկման իրականացում /հաշմանդամություն ունեցող անձինք	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	630 հաշմանդամություն ունեցող անձի շուրջօրյա խնամքի և	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /1 040 046.7 հազ. դրամ/

	կազմում են տուն ինտերնատներում խնամվողների շուրջ 60 %/		սոցիալական սպասարկման կազմակերպում		
5.2	Տնային պայմաններում հաշմանդամություն ունեցող անձանց սոցիալական սպասարկման ծառայությունների տրամադրում / հաշմանդամություն ունեցող անձինք կազմում են սպասարկվողների շուրջ 30%-ը /	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Շուրջ 415 հաշմանդամություն ունեցող անձի սոցիալական սպասարկման կազմակերպում տնային պայմաններում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /36 896.0 հազ.դրամ/
5.3	Խնամքի և սոցիալական սպասարկման ծառայությունների տրամադրում Վարդենիսի նյարդահոգեբուժական տուն-ինտերնատին կից հոգեկան առողջության ցերեկային կենտրոնում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	50 հաշմանդամություն ունեցող անձի սոցիալական սպասարկում ցերեկային կենտրոնում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /17 778.4 հազ.դրամ/
5.4	Տնային պայմաններում և ցերեկային կենտրոններում ծեր և հաշմանդամություն ունեցող քաղաքացիների սոցիալական սպասարկման ծառայությունների տրամադրում /հաշմանդամություն ունեցող անձինք կազմում են սպասարկվողների շուրջ 30 %-ը/	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն “Առաքելություն Հայաստան” ԲՀԿ /համաձայնությամբ/	1350 հաշմանդամություն ունեցող անձի սոցիալական սպասարկում ցերեկային կենտրոններում և տնային պայմաններում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /51 718.5 հազ. դրամ/
5.5	Մտավոր խնդիրներ ունեցող հաշմանդամ դեռահասների և երիտասարդների ցերեկային խնամքի սոցիալ-վերականգնողական ծառայություններ	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն "Փրկություն" Հ/Կ /համաձայնությամբ/	Մտավոր խնդիրներ ունեցող 50 հաշմանդամություն ունեցող անձի սոցիալական սպասարկման կազմակերպում ցերեկային կենտրոնում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /24 աշխատողի աշխատավարձի վճարում/ /23 216.8 հազ. դրամ/

5.6	Առավել կարիքավոր հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար սոցիալական աջակցության ծրագրերի իրականացում	Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Հաշմանդամութուն ունեցող անձանց սոցիալական աջակցության միջոցով կարիքի բավարարում, սոցիալական վիճակի բարելավում	Տարվա ընթացքում	Երևան համանքի բյուջե
5.7	1-ին և 2-րդ խմբի հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներքաղաքային էլեկտրատրասպորտով անվճար երթևեկելու համար վկայականների տրամադրում	Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարություն	1-ն և 2-րդ խմբի հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներքաղաքային էլեկտրատրանսպորտով անվճար երթևեկելու իրավունքի ապահովում	2015 թվականի ընթացքում	«Տրանսպորտային փոխադրումներ» ՊՈԱԿ-ի տարեկան աշխատանքների ծավալի շրջանակներում /200.0 հազ. դրամ/
6.	**Հաշմանդամություն ունեցող անձանց մատուցվող բժշկական օգնության, այդ թվում վերականգնողական ծրագրեր.**				
6.1	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց բժշկական օգնությանն ու վերականգնմանն ուղղված ծրագրերի իրականացում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հիվանդանոցային բժշկական օգնություն և սպասարկում, այդ թվում նաև վերականգնողական ծառայությունների մատուցում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե 6.8 մլրդ դրամ
6.2	1-ին և 2-րդ խմբի հաշմանդամություն ունեցող անձանց և հաշմանդամ երեխաներին անվճար, 3-րդ խմբին՝ 50 տոկոս զեղչով դեղերի տրամադրում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց դեղորայքով ապահովում՝ ըստ դիմելիության	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /«Բնակչության առող-ջության առաջնային պահպանման» ծրագրի շրջանակներում շուրջ 1.0 մլրդ դրամ/

6.3	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց առողջարանային ուղեգրերի տրամադրում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն, ՀՀ մարզպետարաններ, Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց առողջարանային ուղեգրերով ապահովում շուրջ 1300 ուղեգիր	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /«Վերականգնողական բժշկական օգնության ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում 217 607.3 հազ. դրամ
6.4	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց բժշկասոցիալական և հոգեկան առողջության վերականգնման աշխատանքների կազմակերպում և իրականացում «ԱՐԹՄԵԴ» ԲՎԿ-ում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	1013 հաշմանդամություն ունեցող և սոցիալապես անապահով անձանց բժշկասոցիալական և հոգեկան առողջության վերականգնում հիվանդանոցային պայմաններում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե 182 311.4 հազ. դրամ/
6.5	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար վերականգնողական օգնության ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների կատարած աշխատանքների վերաբերյալ տեղեկատվության ստացում և ամփոփում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Վերականգնողական ծառայությունների համակարգված կազմակերպում, վերականգնողական ծրագրերի պլանավորում	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում
7.	**Հաշմանդամություն ունեցող անձանց վերականգնողական, տեխնիկական և այլ օժանդակ միջոցներով ապահովման ծրագրեր.**				

7.1	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց պրոթեզա-օրթոպեդիկ և վերականգնողական պարագաներով ապահովում, դրանց վերանորոգում, այդ թվում՝	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Հաշմանդամություն ունեցող շուրջ 10 հազար անձանց պրոթեզաօրթոպեդիկ և վերականգնողական պարագաներով, ձայնաստեղծ սարքերով, աչքի պրոթեզներով և լսողական սարքի ներդիրներով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /856 347.0 հազ. դրամ/
7.1.1	Ձայնաստեղծ սարքերով ապահովում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Ձայնաստեղծ սարքի կարիք ունեցող 80 հաշմանդամություն ունեցող անձի ձայնաստեղծ սարքով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /27 680.0 հազ. դրամ/
7.1.2	Տեսողությունից հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար աչքի պրոթեզավորման իրականացում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	170 հաշմանդամություն ունեցող անձի աչքի պրոթեզով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /11 050.0 հազ. դրամ/
7.2	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց սայլակներով և լսողական սարքերով ապահովում, այդ թվում՝	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	1850 անձի լսողական սարքերով, սայլակներով և լսողական սարքերի ներդիրներով ապահովում, այդ թվում՝	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /85 650.0 հազար դրամ /
7.2.1	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց սայլակներով ապահովում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	450 հաշմանդամություն ունեցող անձի սայլակներով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /41 850.0 հազ. դրամ/

7.2.2	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց և տարիքային կենսաթոշակառուներին ԱՊՀ երկրների արտադրության լսողական սարքերով ապահովում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Լսողության խանգարում ունեցող 1000 անձի լսողական սարքով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /39 000. 0 հազ. դրամ/
7.2.3	Մինչև 12 տարեկան երեխաներին լսողական սարքի ներդիրներով ապահովում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	200 երեխայի /400 ներդիր/ լսողական սարքի ներդիրներով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /4 800.0 հազ. դրամ/
7.2.4	Լսողության խնդիրներ ունեցող մինչև 12 տարեկան երեխաներին լսողական սարքերով ապահովում /OTIKON, FONAK, SENSEI,SAFARI ֆիրմաների/ և FM համակարգ	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, «Հավատ» հ/կ /համաձայնությամբ/	Շուրջ 140 երեխայի լսողական սարքերով և FM համակարգով ապահովում	Տարվա ընթացքում	«Հովարդ Կարագյոզյանի հիշատակին» և «Լույսի շող» բարեգործական հիմնադրամներ
7.3	12-18 տարեկան երեխաներին և 18-30 տարեկան հաշմանդամություն ունեցող երիտասարդներին եվրոպական արտադրության լսողական սարքերի ձեռքբերման համար հավաստագրերով ապահովում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Լսողության խանգարում ունեցող 110 անձի /200 հավաստագիր/ լսողական սարքի ձեռքբերման համար հավաստագրերով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /16 000. 0 հազ. դրամ/
7.4	Տեսողությունից հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար հատուկ /Բրայլյան/ տառատեսակով գրքերի, տետրերի, բյուլետենների տպագրում և "Խոսող գրքերի" ձայնագրում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	74400 թերթ ՀԿՄ օրգան ամենամսյա “Բյուլետեն”՝ 42327 թերթ Բրայլյան գրքի տպագրություն, 320	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /10 506.4 հազ. դրամ/

			հատ բրայլյան տետրի պատրաստում, “Խոսող գիրք”՝ 1600 ժամ տևողությամբ ձայնագրում		
7.5	Միայնակ մայրերի հաշմանդամություն ունեցող երեխաների համար վերականգնողական ծրագրերի իրականացում /հիպոթերապիա, հիդրոթերապիա/	Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Հաշմանդամություն ունեցող երեխաների վերականգնում	Տարվա ընթացքում	Երևան համայնքի բյուջե
8.	**Հաշմանդամություն ունեցող անձանց ինտեգրումը հասարակություն մշակույթի և սպորտի միջոցով.**				
8.1	Պետական աջակցություն «Հայաստանի ազգային պարալիմպիկ կոմիտե» հասարակական կազմակերպությանը, «Հայաստանի կույրերի միավորում» հասարակական կազմակերպությանը, «Հայկական հատուկ օլիմպիադաներ» հասարակական կազմակերպությանը, «Խուլերի հայկական սպորտային կոմիտե» հասարակական կազմակերպությանը	ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց ֆիզիկական պատրաստվածության բարձրացում, առողջության ամրապնդում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /9.000.0 հազար դրամ/
8.2	«Հաշմանդամ երեխաների հատուկ ստեղծագործական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի Երևանի, Լոռու, Շիրակի և Գեղարքունիքի մարզերի մասնաճյուղերում գեղագիտական, արհեստագործության ուսուցման ծրագրերի իրականացում	ՀՀ մշակույթի նախարարություն	Հաշմանդամություն ունեցող երեխաների համար արվեստի և արհեստների անվճար ուսուցում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /105.227.0 հազ. դրամ/

8.3	«Ընտանեկան գրադարանավար» ծրագրի իրականացում /Լոռու, Շիրակի մարզեր/ «Երևանի Ա. Իսահակյանի անվան կենտրոնական գրադարան» ՀՈԱԿ	ՀՀ մշակույթի նախարարություն Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Տեղաշարժման դժվարություն և հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար գրադարանային սպասարկում տնային պայմաններում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /774.0 հազ.դրամ/
8.4	Հաշմանդամություն ունեցող երեխաների համար այցելությունների կազմակերպում Երևանի քաղաքապետարանի ենթակայությամբ գործող մշակույթային կազմակերպություններ	Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/	Ինտեգրումը հասարակություն մշակույթի միջոցով:	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում
8.5	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հասարակություն ներառման նպատակով սպորտային և մշակութային տարաբնույթ ծրագրերի, միջոցառումների, սպարտակիադաների իրագործում, ցուցահանդեսների կազմակերպում	Երևանի քաղաքապետարան, /համաձայնությամբ/	Հաշմանդամություն ունեցող երեխաների և երիտասարդների ներառումը հասարակություն մշակութային և սպորտային միջոցառումների միջոցով	Տարվա ընթացքում	Երևան համայնքի բյուջե
9.	**Սոցիալական գործընկերություն հաշմանդամություն ունեցող անձանց հիմնահարցերով զբաղվող պետական և հասարակական կազմակերպությունների միջև**				
9.1	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող պետական և ոչ պետական կազմակերպությունների հետ համագործակցություն	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության, նրանց սոցիալական ներառման	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում

		ազգային հանձնաժողով, հաշմանդամների հիմ-նահարցերով զբաղվող կազմակերպություններ	գործընթացի խթանում		
9.2	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց մարզային հանձնաժողովների աշխատանքների համակարգում	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հար-ցերով զբաղվող ազգային հանձնաժողով	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության, նրանց սոցիալական ներառման գործընթացի խթանում	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում
9.3.	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների կողմից իրականացվող ծրագրերին և կազմակերպվող միջոցառումներին մասնակցություն, համատեղ միջոցառումների կազմակերպում, ինչպես նաև աջակցություն /խորհրդատվության, տեղեկատվության, մեթոդական աջակցության տրամադրում/:	ՀՀ աշխատանքի և սո-ցիալական հարցերի նախարարություն, Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հար-ցերով զբաղվող ազգային հանձնաժողով	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության, նրանց սոցիալական ներառման գործընթացի, պետական և հասարակական կազմակերպությունների միջև համագործակցության խթանում	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում
10.	**ԲՍՓ ձևաթղթերի տպագրության ծառայությունների իրականացում**				
10.1	ԲՍՓ ձևաթղթերի տպագրության ծառայությունների իրականացում	ՀՀ աշխատանքի և սո-ցիալական հարցերի նախարարություն	ԲՍՓ գործընթացի իրա-կանացման համար ձևաթղթերով ապահովում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /4 123.2 հազ. դրամ/

11.	**Հանրային իրազեկում**				
11.1	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների և շահերի պաշտպանությանը, նրանց համար հավասար պայմանների ստեղծմանն ու հավասար հնարավորությունների ապահովմանն ուղղված միջոցառումների, քննարկումների, կլոր սեղանների կազմակերպում և իրականացում:	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող ազգային հանձնաժո-ղով, ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, Երևանի քաղաքապետարան /համաձայնությամբ/ ՀՀ մարզպետարաններ /համաձայնությամբ/	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց սոցիալական ինտեգրում	Տարվա ընթացքում	Դոնոր կազմակերպություն
11.2	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հիմնախնդիրների լուսաբանում, գրքույկների, մեթոդական ուղեցույցների տպագրում, հեռուստահաղորդումների կազմակերպում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, հասարակական կազմակերպություններ /համաձայնությամբ/	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հիմնախնդիրների վերաբերյալ իրազեկության բարձրացում	Տարվա ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե /«Հանրային իրազեկ-ման միջոցառումներ» ծրագրի շրջանակում/, դոնոր կազմակերպություններ
11.3	/www.disabilityarmenia.am/ կայքում հաշմանդամության ոլորտում իրականացվող աշխատանքների վերաբերյալ տեղեկատվության ապահովում	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հիմնախնդիրների և դրանց հնարավոր լուծումների համալիր ներկայացում, հասարակության իրազեկության բարձրացում	Տարվա ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում